Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tal-15 ta' Frar, 2006

Rikors Numru. 49/2004/1

Joseph Grech, Carmel V. Abela, Gaetano Abela, Joseph Abela, Joseph Abela, Joseph Abela, Edward Agius, Paul Agius, Walter Ahar, Pacifico Anastasi, Saviour Anastasi, Dominic Aquilina, Philip Aquilina, John Attard, Joseph Attard, Philip Attard, Victor Attard, Anthony Azzopardi, Carmel Azzopardi, Carmel Azzopardi, Saviour Bajada, Joe Balzan, Ludovigo Balzan, Robert Banavage, Jospeh Barbara, Alfred Bartolo, Andrea Bartolo, Costantino Bezzina, Anthony Bilocca, Edward Bond, Francis Bondin, Alfred Borg, Carmel Borg, Joseph Borg, Joseph Borg, Joseph Borg, Philip Borg Cardona, Benjamin Brancaleone, Anthony Briffa, Joseph Briffa, Julian Briffa, George Brincat, Saviour Brincat, Sidney Brown, Alexander Bugeja, Charles Bugeja, Ronnie Bugeja, Joseph Buhagiar, Joe Busuttil, Joseph Busuttil, Lawrence Busuttil, Anthony Buttigieg, Arthur Buttigieg, Joseph Buttigieg, Joseph Buttigieg, Romeo Caligari, Anthony Calleja, Paul Calleja, Paul Calleja, Victor Calleja,

Alfrida Callus, Anthony Camileri, Charlie Camilleri, Carmel Camilleri, Carmelo Camilleri, Carmelo Camilleri, Emanuel Camilleri, Joseph Camilleri, Joseph Camilleri, Joseph Camilleri, Charles Caruana, Francis Caruana,, George Caruana, Julian Caruana, Lawrence Caruana, Michael Caruana, Nazzareno Caruana, Publius J. Caruana, Vincent Caruana, George Casha, James Casha, Alfred Cassar, Carmel Cassar, Emanuel Cassar, Michael Cassar, Victor Cassar, Emanuel Catania, Ronald Cauchi, Lawrence Ceci, Lawrence Chant, Ray Chappell, Michael Chetcuti, Francis Ciantar, Francis Ciantar, Joseph Ciantar, George Cilia, Alfred Cunningham, Alfred Curmi, Victor Cuschieri, Emanuel Dakin, Michael D'amato, Gaetano Debattista, John Debattista, Alfred Debono, Gaetano Debono, Nicholas Debono, Michael Degiorgio, Charles M Deguara, Anthony Dimech, Francis Farrugia, Lilian Ellul, Stephen Ellul, George Fabri, Emanuel Farrugia, Felix Farrugia, Francis Farrugia, Gaetano Farrugia, John Farrugia, George Faure, George Fenech, Patrick Gabaretta, Lino Gafà, Anthony Galan, Walter Galdies, Alfred Galea, Angelo Galea, Carmel Galea, Carmel Galea, Joseph Galea, Joseph Galea, Joseph Galea, John Galea, Anthony Gambin, Michelina Gatt, Alfred Gauci, Paul Gauci, Robert Gauci, Saviour Gellel, Carmelo Gerada, Joseph Gilford, Ignatius Giusti, Anthony Goodlip, Anthony Grech, Euchar Grech, Charles Grech, Joseph Grech, Saviour Grech, Joseph Grima, Paul Grima, Joseph L. Hancock, Louis Henwood, George Hili, Robert Lanfranco, Joseph Latman, Rosario Lia, Carmel Mallia, Carmel Mallia, George Mallia, Alfred Mamo, Alfred Mangion, Anthony Mansueto, Nazzareno Maurin, George Mercieca, Alfred Micallef, Dominic Micallef, John Micallef, Paul Micallef, Paul Micallef, Anthony Mifsud, Carmel Mifsud, Charles Mifsud, Francis Mifsud, Joseph Mifsud, Tarcisio Mizzi, Patrick Moon, Paul Montanaro, Francis Muscat, Lawrence Muscat, Paul Alfred Muscat, Edgar Pace, George Pace, Hector Pace, Victor Pace, Gaetano Parnis, John Peel, Alfred Preca, George Preca, Francis Psaila, Saviour Richard, John Rizzo, Litterio

Runza, Anthony Said, Joseph Saliba, Saviour Samut, Vincent Samuel, Edgar Scerri Taylor, Carmel Schembri, Emanuel Schembri, Joseph Schembri, Joseph Schembri, Paul Schembri, Silvana Schembri, Thomas Schembri, Alfred Sciberras, Anthony Sciberras, Edwin Sciberras, John Sciberras, Vincent Sciberras, Dominic Scicluna, Joseph Seychell, William Sillato, Valerio Simpson, George Sinagra, Emanuel Spiteri, John Spiteri, Louis Spiteri, Mario Spiteri, Saviour Spiteri [g], Francis Stafrace, Anthony Stagno, Walter Steel, Carmelo Stivala, Joseph Stivala, Larence Sultana, Anthony Tabone, Mario Tabone, Innocenzo Tanti, Paul Tanti, Paul Tonna, Alfred Vassallo, Joseph Vassallo, Lawrence Vassallo, Anthony Vella, Carmelo Vella, Emanuel Vella, Frank Vella, Henry Vella, Joe Vella, Joseph Vella, Paul Vella, Edgar Vidal, Thomas White, Edward Xuereb, Alfred Zahra, Robert Gauci, Alfred Zammit, Ammabile Zammit, Carmel Zammit, Carmelo Zammit, Carmel G. Zammit, Charles Zammit, Charles Zammit, John Mary Zammit, Michael J. Zammit, Francis Zarb, Raphael Zerafa, Dominic Grima, Francis Camilleri u Joseph Muscat

Versus

Il-Ministru responsabbli mill-Familja u s-Solidarjetà Soċjali u d-Direttur tas-Sigurtà Soċjali

F’din il-kawża r-rikorrenti qegħdin ifittxu rimedju għax qegħdin igħidu illi d-dispożizzjonijiet ta’ l-art. 56 ta’ l-Att dwar is-Sigurtà Soċjali [Kap. 318] jikser il-jeddijiet fondamentali tagħhom imħarsa taħt l-art. 14 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali [“ il-Konvenzjoni”] u l-art. 1 ta’ l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni [“l-Ewwel Protokoll”].

Ir-rikors li bih inbdew dawn il-proċeduri jgħid illi r-rikorrenti kollha kienu jaħdmu fis-servizz militari ingliż. Fis-sena 1979, mat-tluq tas-servizzi militari ingliżi minn Malta, ir-rikorrenti ngħataw pensjoni, bħal ma ngħataw dawk li

kienu rtiraw qabel dik id-data u wkoll dawk li kienu ngħataw il-fakoltà li jkomplu s-servizz pensjonabbli tagħhom barra mill-pajjiż. Din il-pensjoni, li tvarja minn persuna għal oħra skond iż-żmien tas-servizz u l-grad fis-servizz militari, dejjem kienet u għadha titħallas mill-gvern ingliż.
Matul dan iż-żmien ir-rikorrenti dejjem ħallsu regolarment il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali lill-gvern malti bħal kull impjegat ieħor, u dan jagħtihom jedd għal pensjoni sħiħa meta jagħalqu l-età pensjonabbli. Dan igħodd ukoll għal dawk li nqdew bil-fakoltà li jkomplu s-servizz pensjonabbli tagħhom barra l-pajjiż u matul iż-żmien tas-servizz ħallsu l-kontribuzzjonijiet lill-gvern ingliż bi ftehim mal-gvern malti.
Meta r-rikorrenti għalqu l-wieħed u sittin (61) sena u għalkhekk kellhom il-jedd li jirċievu pensjoni skond il-Kap. 318, il-pensjoni li rċevew ġiet imnaqqsa taħt ir-regola magħrufa bħala "taż-żewġ terzi" billi mill-pensjoni li kellha tingħatalhom mill-gvern malti tnaqqset is-somma li kienu jirċievu bħala pensjoni mill-gvern ingliż fil-waqt li huma irtiraw mis-servizz militari ingliż, kif irid l-art. 56 tal-Kap. 518 flimkien ma' l-artt. 53 sa 55 u t-Tnax-il Skeda ta' l-istess liġi.
Dan l-għemil ta' l-intimati, igħidu r-rikorrenti, u s-sitwazzjoni li ħolqot il-liġi kif imfisser fuq, huwa ksur tal-jeddijiet fondamentali tar-rikorrenti mħarsa taħt il-Konvenzjoni.
L-art. 14 tal-Konvenzjoni ma jrid illi ssir diskriminazzjoni kontra ħadd fit-tgawdija ta' xi jedd ieħor imħares taħt il-Konvenzjoni. Fil-każ tallum, ir-rikorrenti jgħidu illi nkiser ukoll il-jedd għat-tgawdija tal-beni tagħhom imħares taħt l-art. 1 ta' l-ewwel Protokoll. Hemm għalhekk ksur taż-żewġ artikoli meħuda flimkien għax kien hemm "*a clear inequality of treatment in the enjoyment of the right in question*"[1].
Il-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem tgħid illi meta gvern jagħmel distinzjoni bejn kategorija u oħra ta' nies, din id-distinzjoni trid issir għal għan leġittimu u raġonevoli. Fil-każ tallum, igħidu r-rikorrenti, id-distinzjoni bejn dawk li jirċievu pensjoni tas-

---

[1] **Chassagnau u ohrajn kontra Franza**, Q.E.D.B. 1999.

servizz mill-gvern ingliż u dawk li ma kinux f'dak is-servizz ma hijiex waħda leġittima u raġonevoli, u qiegħda ssir diskriminazzjoni għax ir-rikorrenti qegħdin jiġu mċaħħda minn dak li għandhom jedd għalih u minn dak li hu tagħhom għax ħallsu għalih daqs ħaddieħor.

Kemm dawk li, bħar-rikorrenti, qegħdin jirċievu pensjoni tas-servizz mill-gvern ingliż u kemm dak li ma kinux f'dak is-servizz ħallsu l-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali, iżda waqt li dawn ta' l-aħħar jirċievu pensjoni sħiħa r-rikorrenti qegħdin jirċievu pensjoni mnaqqsa għar-raġuni biss li qegħdin jirċievu minn barra l-pajjiż pensjoni oħra li ħadmu għaliha.

Għal dawn ir-raġunijiet ir-rikorrenti jgħidu illi l-liġi tagħmel diskriminazzjoni kontra tagħhom bi ksur tal-jeddijiet tagħhom imħarsa taħt l-art. 14 tal-Konvenzjoni. Din is-sitwazzjoni qiegħda toħloq preġudizzju għalihom u għall-familji tagħhom, għax qiegħda titnaqqsilhom il-pensjoni bi ħsara għad-dħul u l-għixien tagħhom. Għalhekk qegħdin jitolbu illi l-qorti, wara li tgħid illi l-art. 56 tal-Kap. 318, meħud ma' l-artt. 53 sa 55 u t-Tnax-il Skeda ta' l-istess liġi, jiksru l-jeddijiet fondamentali tagħhom imħarsa taħt l-art. 14 tal-Konvenzjoni kif marbut ma' l-art 1 ta' l-Ewwel Protokoll, tagħtihom ir-rimedji kollha meħtieġa biex jitħarsu l-jeddijiet fondamentali tagħhom.

L-intimati ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. il-Ministru responsabbli mill-Familja u s-Solidarjetà Soċjali ma huwiex kontradittur leġittimu u għandu jinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju; u

2. ma kien hemm ebda ksur tal-jeddijiet fondamentali tar-rikorrenti.

Inqisu l-ewwel l-eċċezzjoni dwar il-leġittimazzjoni passiva tal-Ministru responsabbli mill-Familja u s-Solidarjetà Soċjali.

Il-kawża tallum hija kontra l-Gvern ta' Malta, u għalhekk il-kwistjoni hija dwar min jidher għall-gvern: jekk hux biżżejjed li jkun imħarrek il-kap tad-dipartiment jew huwiex meħtieġ li jkun imħarrek ukoll il-ministru responsabbli għal dak id-dipartiment.

L-art. 181B tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jgħid hekk:

181B. (1) Il-Gvern għandu jkun rappreżentat fl-atti u fl-azzjonijiet ġudizzjarji mill-kap tad-dipartiment tal-gvern li jkun inkarigat fil-materja in kwistjoni:
Iżda, mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet ta’ dan l-artikolu:
(*a*) kawżi għall-ġbir ta’ ammonti dovuti lill-Gvern jistgħu f’kull każ isiru mill-*Accountant General*;
(*b*) kawżi li jinvolvu kwistjonijiet dwar impieg jew obbligu ta’ servizz mal-Gvern jistgħu f’kull każ isiru mis-Segretarju Amministrattiv;
(ċ) kawżi dwar kuntratti ta’ provvista jew ta’ appalt mal-Gvern jistgħu f’kull każ isiru mid-Direttur tal-Kuntratti.
(2) L-Avukat Ġenerali jirrappreżenta lill-Gvern f’dawk l-atti u l-azzjonijiet ġudizzjarji li minħabba n-natura tat-talba ma jkunux jistgħu jiġu diretti kontra xi wieħed jew aktar mill-kapijiet tad-dipartimenti l-oħra tal-gvern.
(3) … … …
Fil-każ tallum il-kawża hija dwar materja li fiha huwa inkarigat id-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali u għalhekk huwa biżżejjed illi f’isem il-gvern ikun imħarrek il-kap tad-dipartiment, li huwa d-direttur tas-Sigurtà Soċjali.
Il-qorti għalhekk tilqa’ l-eċċezzjoni u teħles lill-ministru mill-ħarsien tal-ġudizzju, bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti.
Ngħaddu issa għall-meritu tal-kawża, li huwa dwar jekk saritx diskriminazzjoni kontra r-rikorrenti fit-tgawdija tal-beni tagħhom.
Kif fissru fir-rikors, ir-rikorrenti jirċievu pensjoni kemm mid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali kif ukoll mingħand il-gvern ingliż. Għalhekk, igħodd għalihom dak li jgħid l-art. 56 ta’ l-Att dwar is-Sigurtà Soċjali:
56. Meta persuna jkollha dritt għal Pensjoni tas-Servizz li ma tkunx Pensjoni tas-Servizz li ġiet kommutata, f’xi żmien, kollha, kull pensjoni li wieħed jasal għaliha skond id-disposizzjonijiet ta’ l-artikoli 53 sa 55 ta’ din it-Taqsima għandha titnaqqas bl-ammont ta’ dik il-Pensjoni tas-Servizz.
Fi kliem ieħor, l-ogħla pensjoni li jitgħu jirċievu hija dik il-pensjoni li kien ikollhom li kieku ma kellhomx ukoll pensjoni tas-servizz, imnaqqsa b’dik il-pensjoni tas-servizz. Fil-każ tar-rikorrenti, l-ammont li qiegħed jitnaqqsilhom huwa daqskemm kienet il-pensjoni tas-servizz meta l-ewwel bdew jirċievu dik il-pensjoni, u mhux

il-pensjoni tas-servizz kif miżjuda minn żmien għal żmien. Dan huwa benefiċċju li jingħata lil min jirċievi pensjoni tas-servizz mingħand il-gvern ingliż u mhux lil min jirċievi xi pensjoni tas-servizz oħra.

Il-Qorti Ewropea tad-drittijiet tal-Bniedem, fil-każ ta' **Lithgow u oħrajn kontra r-Renju Unit**[2], ċitat mir-rikorrenti stess, qalet illi

177. … … … the Court would recall that Article 14 (art. 14) does not forbid every difference in treatment in the exercise of the rights and freedoms recognised by the Convention (see the "Belgian Linguistic" judgment of 23 July 1968, Series A no. 6, p. 34, para. 10). It safeguards persons (including legal persons) who are "placed in analogous situations" against discriminatory differences of treatment; and, for the purposes of Article 14 (art. 14), a difference of treatment is discriminatory if it "has no objective and reasonable justification", that is, if it does not pursue a "legitimate aim" or if there is not a "reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be realised"

Dan ifisser illi, biex tara jekk kienx hemm diskriminazzjoni bi ksur ta' dak li jrid l-art. 14 tal-Konvenzjoni, il-qorti trid tara jekk:

1. kienx hemm differenza fil-mod kif persuni differenti tħallew igawdu l-jeddijiet imħarsa taħt il-Konvenzjoni;
2. din id-differenza fi trattament kinitx bejn persuni li s-sitwazzjoni tagħhom kienet tixxiebah;
3. din id-differenza kinitx bil-ħsieb li jintlaħaq għan leġittimu; u
4. kienx hemm proporzjonalità bejn id-differenza fit-trattament u l-għan li ried jintlaħaq permezz ta' dik id-differenza, jew kienx meħtieġ illi jkun hemm dik id-differenza biex jintlaħaq dak il-għan.

Huwa importanti, għalhekk, illi l-paragun isir bejn persuni li huma "*placed in analogous situations*". Biex isir dan l-eżami, fil-fehma tal-qorti, il-paragun irid isir mhux bejn ir-rikorrenti u pensjonanti li ma għandhomx pensjoni tas-servizz, iżda bejn ir-rikorrenti u persuni oħra li, bħalhom, għandhom pensjoni tas-servizz.

[2] Każ nru 2/1984/74/112-118, maqtugħ fl-14 ta'Gunju 1986.

Jekk hemm differenza bejn il-pensjoni tas-sigurtà soċjali li jirċievu r-rikorrenti u dik li jirċievu dawk il-pensjonanti li ma għandhomx pensjoni tas-servizz, il-ħsieb wara dik id-differenza jkun wieħed leġittimu: il-pensjonanti li ma għandhomx pensjoni oħra ħlief dik tas-sigurtà soċjali jsofru preġudizzju akbar jekk titnaqqsilhom dik il-pensjoni għax ma għandhomx pensjoni oħra biex tagħmel tajjeb għal dak it-tnaqqis u għalhekk hemm raġuni tajba għala lil dawk il-pensjonanti ma titnaqqsilhomx il-pensjoni bħal ma titnaqqas dik ta' dawk li, bħar-rikorrenti, għandhom pensjoni oħra.

Il-paragun għalhekk għandu jsir ma' dawk li, bħar-rikorrenti, għandhom pensjoni tas-servizz, u, jekk tagħmel dak il-paragun, issib illi jekk hemm differenza dik id-differenza hija favur ir-rikorrenti, mhux kontrihom, għax waqt illi lill-pensjonanti l-oħra jitnaqqsilhom mill-pensjoni tas-sigurtà soċjali daqskemm ikunu, fil-waqt tat-tnaqqis, qegħdin jirċievu mill-pensjoni tas-servizz, lir-rikorrenti jitnaqqsilhom mhux daqskemm ikunu qegħdin jirċievu fil-waqt tat-tnaqqis iżda biss daqskemm kienu qegħdin jirċievu meta bdew jitħallsu l-pensjoni tas-servizz, bla ma tqis ukoll żjidiet li kienu ngħataw f'dik il-pensjoni minn dakinhar sallum.

Billi din id-differenza ma hijiex ta' preġudizzju għar-rikorrenti, għax biha qegħdin imorru aħjar mhux agħar minn min hu f'pożizzjoni bħal tagħhom, ma jistax jingħad illi kien hemm diskriminazzzjoni kontra tagħhom bi ksur ta' dak li jrid l-art. 14 tal-Konvenzjoni.

Dwar jekk kienx hemm ksur tal-jedd għat-tgawdija tal-beni taħt l-art. 1 ta' l-Ewwel Protokoll, il-qorti tosserva illi dak li ntlaqat ma huwiex il-jedd tar-rikorrenti illi jirċievu pensjoni iżda biss il-*quantum* ta' dik il-pensjoni. Dwar dan, il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem kienet qalet hekk:

According to the Convention institutions' case-law, the making of contributions to a pension fund may, in certain circumstances, create a property right and such a right may be affected by the manner in which the fund is distributed (see *Bellet, Huertas and Vialatte v. France* (dec.), nos. 40832/98, 40833/98 and 40906/98, 27 April 1999; and *Skorkiewicz v. Poland* (dec.) no. 39860/98). Moreover, the rights stemming from payment of contributions to social insurance systems are pecuniary

rights for the purposes of Article 1 of Protocol No. 1 to the Convention (see *Gaygusuz v. Austria*, judgment of 16 September 1996, *Reports of Judgments and Decisions* 1997, p. 1142, §§ 39-41). However, even assuming that Article 1 of Protocol No. 1 guarantees benefits to persons who have contributed to a social insurance system, it cannot be interpreted as entitling that person to a pension of a particular amount (see *Müller v. Austria*, no. 5849/72, Commission's report of 1 October 1975, Decisions and Reports (D.R.). 3, p. 25; and the above-mentioned *Skorkiewicz v. Poland* decision). An important consideration in the assessment under this provision is whether the applicant's right to derive benefits from the social insurance scheme in question has been infringed in a manner resulting in the impairment of the essence of his pension rights (see *Stanislaw Domalewski v. Poland* (dec.), no. 34610/97, 15 June1999).[3]

L-aħħar sentenza f'din is-silta turi illi l-fatt illi l-jedd imħares huwa għal pensjoni u mhux għal *quantum* determinat ta' pensjoni ma jfissirx illi l-*quantum* seta' jitnaqqas sakemm isir irrisorju bla ma r-rikorrenti jkollhom rimedju. Fil-każ tallum, iżda, ma ġarax hekk: li ġara hu illi l-*quantum* tnaqqas biss sakemm id-dħul kollu tar-rikorrenti mill-pensjoni jiġi daqs — jew, għall-inqas, ma jiġix wisq ogħla minn — dak li jirċievu pensjonanti oħra.

Għalhekk il-qorti ma ssibx illi kien hemm ksur tal-jedd imħares taħt l-art. 1 ta' l-Ewwel Protokoll. Għal din ir-raġuni wkoll ma jistax jingħad illi saret diskriminazzjoni kontra r-rikorrenti fit-tgawdija ta' xi jedd imħares taħt il-Konvenzjoni.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti, wara li teħles lill-Ministru responsabbli mill-Familja u s-Solidarjetà Soċjali mill-ħarsien tal-ġudizzju, taqta' l-kawża billi tiċħad it-talbiet tar-rikorrenti u tikkundannahom iħallsu l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

[3] **Ásmundsson kontra l-Islanda**, każ nru 60669/00, maqtugh fl-14 ta' Settembru 2004.

---------------------------------TMIEM---------------------------------